

Маркіян Шашкевич

Земний уклін вам, хто відстояв
Свій вік,
Свій дім,
Свій чесний хліб...
Не онімечили святої,
Не спольщили, хоча й могли б.
Ми ладні руки цілувати
Тому, хто у страшний порі
Зберіг для нас дзвінкi Карпати
І мову голубу зберіг.

І. Драч

Маркіян Семенович Шашкевич народився 6 листопада 1811р. в с. Підлисся на Львівщині. Це було казкове місце. Садиба потопала в розкішному саду, згадуючи про той час, поет писав у вірші "Підлисе":

У садочку соловійчик
Щебетав пісеньки,
Розвивав ми пісеньками
Літа молоденькі.

Але незабаром доля принесла йому перші прикрощі. У школі сірі будні, болючі кривди (вчився поет спочатку у сільського дядка, потім у золочівській школі, а згодом у львівській та бережанській гімназіях). Хто забув і говорив там рідною мовою, носив на шії книжечку, оправлену в дощечки, і це доти, доки він на такому ж "злочині" не зловив свого товариша і тому не передав.

З 1829р. Маркіян Шашкевич навчається у Львівській духовній семінарії. Її старезні сірі мури обвіяли юнака непривітним холодом, відмежували від гамору і радощів навколишнього світу. 21 лютого 1830р. Шашкевича виключають з семінарії. Формальна причина виключення - прояв недисциплінованості. Та це був тільки привід, ректорат хотів позбутись юнака з гордою і незалежною вдачею. Виключення з семінарії стало для майбутнього поета болючим ударом. Він опинився без даху над головою і без шматка хліба. А тут ще й рідний батько відвернувся. Тільки вуйко Захар Авдиківський гостинно відчинив вигнанцю двері. І тоді єдина відрода, єдина перспектива - праця, праця...

Маркіян Шашкевич допомагає своєму хлібодавцю в канцелярській роботі, а у вільний час вивчає старослов'янську мову, відвідує університетські лекції, у бібліотеці Оссолінських читає все, що можна було там дістати. В ті роки вигнання викристалізувалася і основна ідея його життя - працювати для рідної словесності. Та труднощі і злидні підірвали німецьке здоров'я юнака. А був ще тріумф - період діяльності "Руської трійці", появи "Русалки

Дністрової". У 1833р. Шашкевич організовує гурток "Руська трійця". Спочатку так називали троє друзів- Шапікевича, Головацького, Вагилевича, а потім весь гурток.

А ще один ясний усміх долі- кохання. Звичайне людське бажання було у поета - знайти радість днів свого життя у коханні близької серцю жінки. І таке щастя принесла йому вірна дружина Юлія Крушицька. У 1838 році Шашкевичу було дозволено стати священиком. Дуже ускладнилось матеріальне становище родини. У 1833р. помер батько і на Маркіяна у значній мірі лягли обов'язки утримувати сім'ю. Довелося переїздити з села до села. Спочатку 1838 р. праця в Гумніських, далі - Нестаничі, і нарешті - Новосілки. Тут творча діяльність Шашкевича не припинялась. Саме тут він пише поетичне послання до М. Устияновича, три поезії в прозі. Згодом поет довгі місяці прикутий хворобою до ліжка - він осліп.

7 червня 1843р. перестало битися серце Маркіяна Шашкевича, а твори живуть понині.

Матеріал підготувала подруга Христина Андрусів, Івано-Франківський осередок